

Ramos, Bardolet, Codina & Marigó

Quartet per a la fi dels temps

Intèrprets Catalans
Dijous, 20 de juny de 2019 – 20h
Petit Palau

Miquel Ramos, clarinet
Joel Bardolet, violí
Pau Codina, violoncel
Carles Marigó, piano

I

Philip Glass (1937)

Mad Rush (instrumentació per a quartet
de Néstor Giménez) 14'

Claude Debussy (1862-1918)

Primera rapsòdia per a clarinet i piano 9'

II

Olivier Messiaen (1908-1992)

Quartet per a la fi dels temps 50'

1. Liturgie de cristal
2. Vocalise, pour l'Ange qui annonce
la fin du Temps
3. Abîme des oiseaux
4. Intermède
5. Louange à l'Éternité de Jésus
6. Danse de la fureur, pour les sept
trompettes
7. Fouillis d'arcs-en-ciel, pour l'Ange
qui annonce la fin du Temps
8. Louange à l'Immortalité de Jésus

Durada de la pausa: 15 minuts

Cat música
Intensament Clàssics

Catalunya Música enregistra aquest concert. Per tornar-lo a escoltar, consulteu
la programació a www.catmusica.cat

*“El cor se’ns adiu amb la ciutat com amb la mort
que ens va venint pel carrer d’aquella mà d’algú
que no hem vist mai, potser el carter, perquè l’horari
del treball ens divideix en dues ombres fines
que per ara no encaixen, cega l’una de l’altra
tots aquests dies previs, i no endevinarem*

*fins ara la rara i extrema coincidència
qui matarà qui, en un esclat de llum. [...]”*

Màrius Sampere
“Aproximació lenta”
Oniris i el tret del caçador, 1987

Tendències del segle XX

L'hivern del 1940 era fred, molt fred, al camp de concentració de Görlitz. I per als presoners Messiaen, Akoka, Le Boulair i Pasquier la perspectiva d'una derrota alemanya, en aquells moments, impensable. Messiaen, profundament catòlic, considerava que l'arribada de la fi dels temps era inevitable. Al tren que el va traslladar a Görlitz va coincidir amb Henri Akoka, que portava amb ell, com a única possessió, el seu clarinet. Aquesta trobada és el germen del *Quartet per a la fi dels temps*. El compositor, a força d'insistir, aconseguí paper i llapis i, comptant amb la col·laboració de dos presoners més, el violinista Jean le Boulair i el violoncel·lista Étienne Pasquier, escrigué una de les obres de cambra més colpidores del segle XX. Messiaen hi aboca totes les seves obsessions, que després desenvoluparà àmpliament: el cant dels ocells i el misticisme catòlic. Però també un llenguatge harmònic i rítmic molt particular que el converteix en una de les veus més personals i influents de la música del segle XX. L'estrena de l'obra, el 15 de gener de 1941, amb centenars de presoners com a públic, un piano de paret i un violoncel desafinat, és un d'aquells episodis que simbolitzen l'esperança i la força de la creació artística davant de la destrucció i la barbàrie.

Messiaen fou alliberat aquell mateix any i nomenat Director del Conservatori de París esdevenint una baula decisiva entre les primeres avantguardes musicals del segle XX, representades per Claude Debussy, i el serialisme posterior a la Segona Guerra Mundial, encapçalat per dos dels seus deixebles: Boulez i Stockhausen. Precisament per a les proves finals del Conservatori de París, Debussy va compondre la seva *Primera rapsòdia per a clarinet*, dedicada a Prosper Mimart. Una peça de maduresa plena d'encant, que explora l'àmplia gamma expressiva de l'instrument.

El minimalisme, moviment del qual Philip Glass n'és el més destacat representant, va suposar una reacció a la complexitat i el progressiu cripticisme del serialisme que va envair la música de la segona meitat del segle XX. Una estètica musical basada en cèl·lules mínimes i repetitives sobre una base harmònica constant que es transformen lentament mitjançant la reiteració de la frase musical. *Mad Rush* és una mostra característica de l'estil, reutilitzada per l'autor en diversos contextos i amb variades instrumentacions.

Antoni Colomer, crític musical

Un nou quartet per a uns temps nous

Són quatre músics amb quatre trajectòries distintes, encreuades en alguns moments, i que mostren amb una determinació absoluta una relació honesta i bidireccional amb la música que distingeix l'interpret del segle XXI. El clarinetista Miquel Ramos, que s'estrena en el cicle Intèrprets Catalans, el violinista Joel Bardolet i el violoncel·lista Pau Codina, companys de viatge i fundadors, juntament amb Marc Heredia, del Trio Fortuny, i el calidoscòpic pianista Carles Marigó s'uneixen a recer del projecte d'acompanyament a les seves trajectòries que ha impulsat el segell català Seed Music. Una llavor que creix i es ramifica i que troba en el fet d'abordar una de les obres més compromeses i colpidores de la composició de la primera meitat del –molt– convuls segle XX, el *Quartet per a la fi dels temps* de Messiaen, una oportunitat de creixement artístic i personal única.

De ben segur, la lectura que ens n'oferiran aquests quatre músics excel·lents, companys de generació, defugirà en alguns moments l'ortodòxia, però ens acostarà, per damunt de tot, a la veritat que conté no només la peça escrita per l'aleshores presoner Messiaen, sinó també el relat que amaga un programa que inclou també la instrumentació per a quartet de l'obra *Mad rush* de Glass o la *Primera rapsòdia per a clarinet i piano* de Debussy, que obre camí en relació amb la nova estètica que significa la irrupció de la música francesa –escales tonals, inspiració oriental...

Un programa contrastat que permetrà a aquest conjunt català, poc amic de les etiquetes, interpellar l'oïdor fins a incomodar-lo, atesa la profunditat del repertori i la valentia interpretativa dels seus executants. Un nou quartet que sembla la seva llavor, ara i aquí, a favor d'uns temps nous volgudament millors.

Ruth Martínez, periodista

Amb la col·laboració de:

Troba'ns a:

www.palaumusica.cat